

Valtuustoaloite Tohmajärven kunnan metsien kartoituksesta

Kunnanvaltuusto 12.05.2025 § 29

Reima Ehrukainen jätti valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Tohmajärven kunnassa metsistä tehdään kartoitus, missä selvitetään vanhojen ja luonnontilaisten metsien osuus ja niiden sijainti.

Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut Reima Ehrukaisen lisäksi 7 valtuutettua.

Valtuustoaloite on kokonaisuudessaan **pöytäkirjan liitteenä**.

Päätös

Kunnanvaltuusto ottaa aloitteen vastaan ja antaa sen edelleen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus 26.05.2025 § 128

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa aloitteen edelleen ympäristölautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Ympäristölautakunta 16.09.2025 § 107
131/00.02.15/2025

Aloitteessa viitataan ilmeisesti EU:n biodiversiteettistrategiaan ja luontokadon pysäyttämiseen, joihin metsien suojelu liittyy. Valtioneuvoston periaatepäätöksen 12.3.2025 mukaisesti hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät **valtion** luonnontilaiset, vanhat metsät. Yksityismailla metsäkohteiden suojelua jatketaan vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksityismailla vanhan metsän kriteerit täyttävien kohteiden suojelu tapahtuu vapaaehtoisesti METSO- ohjelman keinoin, jolloin rajauksista sovitaan yhdessä maanomistajan kanssa. Periaatepäätöksessä määritellään kriteerit suojeltavalle luonnontilaiselle metsälle ja vanhalle metsälle.

Tohmajärven kunnan viimeisin metsäsuunnitelma on valmistunut joulukuussa 2023. Suunnitelma kattaa vuodet 2023-2033. Suunnitelman laatimiseksi suunnittelija on kartoittanut Tohmajärven kunnan metsäomaisuuden nykytilan vuoden 2023 aikana. Metsäsuunnitelman sivulla 9a ja 9b on lueteltu

kuvioittain metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, metsäsertifioinnin elinympäristöt, muut arvokkaat elinympäristöt, monimuotoisuuden erityiset rakennepiirteet sekä luonnonsuojelulain luontotyytit. Lakien ja sertifioinnin mukaiset luontotyytit ja elinympäristöt otetaan huomioon korjuuden suunnittelussa.

Kunnan metsäomaisuutta hoidetaan lain vaatimukset ylittävän PEFC-sertifioinnin kriteerien mukaisesti. Kyseessä on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka edistää ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti kestävä metsätaloutta. PEFC-vaatimukset pyrkivät tukemaan luonnon monimuotoisuutta talousmetsien hoidossa.

Mikäli kunnan metsäomaisuuden hoidossa halutaan jatkossa kiinnittää nykyistä enemmän huomiota monimuotoisuuteen, taloudelliseen kestävyyteen sekä maisema- ja kulttuuriarvoihin, voidaan harkita liittymistä FSC-sertifiointiin. FSC:n vaatimukset ovat suojelun ja luonnonhoidon osalta tiukemmat kuin PEFC:n. FSC:n mukaisesti talouskäytön ulkopuolelle jääviä alueita ja erityiskohteita tulee olla yhteensä vähintään 10 % metsämaan alasta. Näistä pysyvästi metsätalouden ulkopuolelle jätetään vähintään 5 % metsämaan pinta-alasta. Myös suojavyöhykkeet ja säästöpuiden määrä ovat FSC-sertifioinnissa suuremmat kuin PEFC:ssä.

Koska FSC-sertifioinnissa metsätalouden ulkopuolelle jää suurempi pinta-ala, tarkoittaa tämä samalla myös metsästä saatavan tulopotentialin pienenemistä. FSC-sertifioinnin mukaisesti hoidetuista metsistä saatavasta puusta maksetaan yleisesti parempaa kantohintaa, mutta se ei välttämättä riitä kattamaan korjuun ulkopuolelle jäävästä puustosta saamatta jäävää hakkuutuloa. Tohmajärven kunnan ilmastosuunnitelmassa sekä talousarviossa on vuodelle 2025 kirjattu tavoitteeksi selvittää FSC-sertifiointia ja tehdä päätös FSC-sertifiointiin liittymisestä tai liittymättä jättämisestä vuoden 2025 aikana.

Metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma METSO tarjoaa myös kunnille ja seurakunnille keinoja ja rahoitusta suojella metsiänsä luontoarvoja. Mikäli kunta myy alueen valtiolle maapohjineen, siitä saa täyden korvauksen. Korvaus perustuu maapohjan ja puuston arvoon. Alueen hoidosta ja hallinnoinnista vastaa jatkossa Metsähallituksen luontopalvelut. Jos kunta haluaa säilyttää alueen hallinnassaan, suojelun voi toteuttaa perustamalla yksityisen luonnonsuojelualueen. Metsätalousmaalla sijaitsevasta yksityisestä luonnonsuojelualueesta maksetaan kunnalle korvaus, joka on enintään 50 % kohteen metsätaloudellisesta arvosta

Tohmajärven kunta omistaa Kaustajärven rannalla tilan 848-421-1-36 Ollilla. Osa tilasta sijaitsee vesistön ympäröimänä Venäjän rajaa vasten muodostaen Suomen puolelta "saaren", joka on kooltaan noin 6,7 hehtaaria. Kohde on näin ollen metsätaloudellisesti vaikeasti saavutettavissa, eikä kohteella ole tiedossa olevia tehtyjä metsänhoitotoimenpiteitä viime vuosikymmeninä. Vesistön ympäröimän tilan metsätaloudellinen käyttö on haastavaa, jolloin tilan soveltumista METSO-ohjelmaan voisi selvittää. Vieressä sijaitsee myös valtion omistama Ukonlahden luonnonsuojelualue.

Esityslistan oheismateriaalina Metsäsuunnitelma vuosille 2023-2033, karttaote tilasta Ollila sekä valtuustoaloite.

Asian valmistelija

toimistoinsinööri Oskari Mähönen, oskari.mahonen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4239

Esittelijä

tekninen johtaja Berg Jorma, jorma.berg@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4201

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta kiittää valtuustoaloitteesta ja toteaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että metsäsuunnitelmassa on otettu huomioon kattavasti tärkeät elinympäristöt sekä luontotyytit ja ne huomioidaan lain sekä PEFC-sertifiointin mukaisesti korjuiden suunnittelussa.

Lisäksi ympäristölautakunta päättää, että myös jatkossa kunnan metsäomaisuutta hoidetaan PEFC-sertifiointin mukaisesti eikä FSC-sertifiointiin tässä vaiheessa liitytä. Sen sijaan selvitetään metsätalouskäyttöön soveltumattomien tai muutoin luontoarvoiltaan merkittävien kohteiden soveltuvuutta METSO-ohjelmaan, erityisesti tilan Ollila osalta.

Ympäristölautakunta esittää vastauksensa valtuustoaloitteeseen edelleen kunnanhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
